

Colegiul de Disciplină și Etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor

HOTĂRÂRE nr. 3-28/2025

mun. Chișinău

14 februarie 2025

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte - Vladislav Guțan;

Membrii - Victor Comerzan, Alexandru Lozan, Elena Cazacov, Octavian Lazarev, Oleg Televca și Pavel Țurcan,

examinând în ședință publică contestația cet. XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX din xx.xx.2024, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2024, adoptată în urma examinării sesizării depuse de petenți privitor la faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de către procurorul în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, Lucia Andriuța,-

CONSTATĂ:

Cu referire la înregistrarea contestației.

La xx.xx.2023, cet XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX au depus la Consiliul Superior al Procurorilor contestație împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2024, prin care a fost încetată procedura disciplinară în privința procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, Lucia Andriuța.

La xx.xx.2025, contestația a fost înregistrată la Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor.

Cu referire la condițiile de formă și conținut ale contestației.

Nefiind de acord cu soluția Inspecției procurorilor, la data de xx.xx.2024, cet. XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, au depus o contestație împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2024, și au solicitat Colegiului de disciplină și etică admiterea acesteia, cu constatarea în acțiunile procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, Lucia Andriuța a abaterii disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a), b) și e¹) din Legea cu privire la Procuratura nr.3/2016, în vederea tragerii la răspundere disciplinară a procurorului vizat.

Contestația este depusă în limba de stat, conține elementele de baza necesare unui astfel de document, este semnată olograf de autori.

Din perspectiva art.49 alin. (4) din Legea cu privire la procuratura nr.3/2016, decizia Inspecției procurorilor de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de autorul sesizării *în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării deciziei*, la Colegiul de disciplină și etică.

Din actele cauzei disciplinare se desprinde că, decizia de încetare a procedurii disciplinare a fost emisă la data de xx.xx.2024, iar contestația a fost depusă la xx.xx.2024, în termenul prevăzut de contestare.

Prin urmare, Colegiul constată că, autorul sesizării a respectat termenul de exercitare a căii de atac împotriva deciziei Inspecției procurorilor.

Cu referire la sesizare.

La xx.xx.2024, Consiliul Superior al Procurorilor a înregistrat cu nr. XXXXXX/XX-XXX sesizarea cet. XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, în care se solicită tragerea la răspundere disciplinară a procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, Lucia Andriuța.

La xx.xx.2024, sesizarea menționată *supra*, a fost redirecționată, conform competenței, pentru verificare Inspecției procurorilor, fiindu-i acordat nr. de corespondență XXXX/24.

Prin Dispoziția inspectorului-șef al Inspecției procurorilor nr.xxx din xx.xx.2024, sesizarea menționată *supra* a fost repartizată pentru examinare inspectorului în Inspectia procurorilor, Igor Eșanu, termenul-limită de examinare fiind stabilit data de xx.xx.2024.

Ulterior, la xx.xx.2024, Aparatul Consiliului Superior al Procurorilor a înregistrat cu nr. XXXX-X-XXXs/24-XXX o nouă sesizare a cet. XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, privind aceleași fapte pretins a fi comise de către procurorul Lucia Andriuța.

La xx.xx.2024, sesizarea a fost înregistrată la Inspectia procurorilor cu nr.XXXX/24.

Prin Dispoziția inspectorului-șef al Inspecției procurorilor nr.XXX din xx.xx.2024, sesizarea menționată *supra* a fost repartizată pentru examinare inspectorului în Inspectia procurorilor, Constantin Miron, termenul-limită de examinare fiind stabilit data de xx.xx.2025.

Prin adresa din xx.xx.2024, sesizarea nr.xxxx/24 a fost transmisă inspectorului Igor Eșanu pentru conexare la sesizarea nr.xxxx/24.

În conformitate cu prevederilor art. 43 alin. (3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratura și pct. 13 lit. b) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspecției procurorilor, aprobat prin Hotărârea CSP nr. 1-232/2024 din 07.08.2024, prin Decizia inspectorului în Inspectia procurorilor, Igor Eșanu din xx.xx.2024, sesizările nominalizate au fost conexe într-o procedură unică, fiindu-i acordat nr. unic XXXX/24.

Cu referire la fondul pretinsei cauze disciplinare.

În speță, autorii sesizării invocă următoarele:

În fapt, în gestiunea procurorului Lucia Andriuța, se află de ani de zile cauza penală nr. XXXXXX, pomită conform art. 312 Cod penal, în privința lui XXXXXX XXXXXX pentru comiterea infracțiunii de falsificare de documente oficiale și publice de ordin fiscal contabil și tehnic-constructiv.

Acesta (XXXXXX XXXXXX), în calitate de martor, a depus declarații mincinoase în dosarul nr. XXXXXX, privitor la pretinsa veridicitate și legalitate a documentelor oficiale și publice, ulterior dovedite falsificate prin ordonanța din xx.xx.2022 din dosarul nr. XXXXXX în baza art.361 Cod penal și ordonanța din xx.xx.2023 în dosarul nr. XXXXXX în baza art.361 Cod penal, în privința lui XXXXXX XXXXXX și încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Chișinău, sediul XXXXXX din xx.xx.2024.

Documentele falsificate au fost administrate în anii 2008-2009 în dosarul nr. XXXXXX și au stat la baza cercetărilor și concluziilor expertizelor executate de CNEJ.

Documentele falsificate, au fost atribuite cu statut de corp delict prin ordonanțele din xx.xx.2011 și xx.xx.2011, și astfel au dus la condamnarea omului de afaceri XXXXXX XXXXXX, director al XXXXXX, în baza probelor falsificate și a declarațiilor mincinoase, conform art. 190 alin. (5) Cod penal.

Dosarul nr. XXXXXX este în prezent în procedură de revizuire la Judecătoria Chișinău sediul XXXXXX, în urma deciziei din xx.xx.2024 a Curtii Supreme de Justiție, inclusiv pe baza constatării definitive a comiterii infracțiunii de falsificare a probelor de învinuire calificată.

Mai invocă petenții, că prin încheierea judecătorească irevocabilă din xx.xx.2024 a Judecătoriei Chisinau, sediul XXXXXX, pronunțată în dosarul nr. XXXXXX/2024, în privința ex-procurorului și ex-judecatorului XXXXXX XXXXXX, ex-procuror care a administrat probele falsificate la cauza nr. XXXXXX, s-a menținut poziția juridică a Procuraturii Anticorupție.

Astfel, instanța a stabilit că răspunderea penală pentru administrarea probelor **dovedite definitiv falsificate** trebuie să cadă pe autorii infracțiunii de falsificare, XXXXXX

Xxxxxx și Xxxxxx Xxxxxx și nu pe procurorul Xxxxxx Xxxxxx, care nu putea cunoaște despre falsificarea documentelor la momentul administrării lor.

În raport cu speța nr. XXXXXX, instanța a stabilit că responsabilitatea pentru prezentarea probelor dovedite falsificate în dosarul nr. XXXXXX revine autorilor infracțiunii de falsificare, inclusiv Xxxxxx Xxxxxx, atât iâîn calitate de persoană fizică, cât și de administrator al XXXXXX.

Autorii sesizării menționează că, dosarul nr. XXXXXX a fost mușamalizat timp de ani (2014-2024), cu scopul de a nu descoperi oficial infracțiunea comisă. După constatarea comiterii infracțiunii de falsificare a probelor în dosarul nr. XXXXXX, conform art. 361 Cod penal, în dosarul XXXXXX prin ordonanta din xx.xx.2022, procurorul Lucia Andriuța era impusă de lege de a-1 pune pe Xxxxxx Xxxxxx sub învinuire.

Astfel, prin ordonanta din xx.xx.2022, Xxxxxx Xxxxxx a fost pus sub învinuire conform art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, iar prin ordonanța din xx.xx.2023, în temeiul dosarului nr. XXXXXX, urma a fi pus sub învinuire conform art. 312 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal.

Deși, din xx.xx.2022, a fost stabilit oficial de procuratură comiterea infracțiunii de falsificare a documentelor oficiale si publice, procurorul Lucia Andriuța, la xx.xx.2022, a petrecut confruntarea la solicitarea și insistența lui Xxxxxx Xxxxxx și a avocatului său, Xxxxxx Xxxxxx, cu partea vătămată.

În cadrul confruntării efectuate în cauza penală nr. XXXXXX, Xxxxxx Xxxxxx a depus din nou declarații intenționat mincinoase.

Astfel autorii sesizării invocă, că conform art. 6 alin. (3) lit. a) și j) din Legea nr. 3/2016, *procurorul este obligat să îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, jurisprudența Curții Constitutionale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, legislația Republicii Moldova și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și să întreprindă măsuri în vederea denunțării și înregistrării tuturor încălcărilor de lege care i-au devenit cunoscute în exercițiul funcției sau în afara exercițiului funcției.*

Procurorul Lucia Andriuța nu s-a autosesizat, chiar dacă uzul de fals în confruntare era vădit, și nu a întreprins măsurile procesuale necesare.

La xx.xx.2022, a fost depusă o cerere de constatare a uzului de fals de către Xxxxxx Xxxxxx, însă procurorul Lucia Andriuța **nu a reacționat timp de 2 ani**, încălcând astfel obligațiile de serviciu impuse de art. 6 din Legea nr. 3/2016.

Pe numele procurorului Lucia Andriuța, avocatul părții vătămate, Xxxxxx Xxxxxx, Xxxxxx Xxxxxx si partea vătămată Xxxxxx Xxxxxx, **au depus 16 cereri si demersuri procesuale, toate rămânând nesoluționate.**

Instanța de judecată a constatat tergiversarea examinării cazului, încălcând art. 6 par. 1 CEDO.

Suplimentar, s-a invocat, că deși la xx.xx.2024, procurorului L.Andriuța i-a fost înaintat de către ofițerul de urmărire penală raportul cu propunere de încetare a urmăririi penale în cauza penală nr. XXXXXX în privința lui Xxxxxx Xxxxxx, pe motivul că pe fapta comisă a intervenit termenul de prescripție, iar la xx.xx.2024, de către Xxxxxx Xxxxxx si un demers de finalizare a urmăririi penale pe aceleași temeuri, procurorul a dispus o serie de acțiuni de urmărire penală, despre care fapt s-a aflat la xx.xx.2024.

Consideră petenții, că acțiunile au fost determinate de interese ilicite de corupție în scopul exonerării de răspundere penală a autorilor infracțiunii de falsificare a probelor, Xxxxxx Xxxxxx și Xxxxxx Xxxxxx.

Acțiunile omisive și tergiversate au cauzat prejudicii materiale si morale, și au încălcat principiile dreptului european, fiind o consecință a nerespectării principiilor fundamentale ale unei societăți democratice, stabilite prin Convenția Europeană a

Drepturilor Omului.

Autorii sesizării subliniază importanța respectării prevederilor Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, conform căruia legislația europeană are prioritate față de orice dispoziții contrare din legile interne ale Republicii Moldova.

Abaterea disciplinară pretinsă a fi comisă de către procurer în opinia autorilor sesizării. - atragerea la răspundere disciplinară a procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, Lucia Andriuța, sub aspect de încălcare disciplinară a prevederilor art. 38 lit. a) și b) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratura, urmare a încălcării prevederilor Codului de procedură penală.

Cu referire la explicațiile procurorului:

Procurorul asupra argumentelor din sesizare a explicat, că conduce cu urmărirea penală pe cauza penală nr.XXXXXX, care a fost pomită la xx.xx.2016 de către organul de urmărire penală al IP XXXXXX, mun.Chișinău, conform semnelor componente de infracțiune prevăzute de art.312 alin.(2) lit.a), b), și c) Cod penal.

Consideră că, la efectuarea urmăririi penale în cauza nr.XXXXXX, a acționat conform legii, fără a leza drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor, fiind respectați toți termenii impuși de legislația Republicii Moldova, iar sesizarea familiei Xxxxxx, cu referire la pretinsele abateri disciplinare admise în exercitarea funcției, este neîntemeiată, deoarece este generată de reacția negativă după adoptarea unor hotărâri în cadrul cauzei penale.

Astfel, la xx.xx.2020 cet.Xxxxxx Xxxxxx, în cadrul cauzei penale nr.XXXXXX, a depus cerere prin care a solicitat să fie recunoscut în calitate de parte vătămată. La xx.xx.2020 prin ordonanța organului de urmărire penală, cet.Xxxxxx Xxxxxx a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și la xx.xx.2020 în calitate de parte civilă. Tot la xx.xx.2020, a fost recunoscută în calitate de parte vătămată și cet. Xxxxxx Xxxxxx.

Urmare a finisării acțiunilor de urmărire penală, la xx.xx.2024 în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, de către reprezentatul organului de urmărire penală a fost prezentată cauza penală, cu propunerea de a-1 scoate de sub urmărirea penală pe cet. Xxxxxx Xxxxxx și clasarea procesului penal în cauza penală nr.XXXXXX.

Despre finisarea acțiunilor de urmărire penală a fost informată partea vătămata Xxxxxx Xxxxxx, care, după ce a făcut cunoștință cu materialele cauzei penale, la xx.xx.2024, cu nr.xxxx a depus un demers prin care a solicitat finalizarea urmăririi penale în dosarul penal nr.XXXXXX, alte cereri nu au fost adresate.

La fel, despre finisarea urmării penale a fost informat învinuitul Xxxxxx Xxxxxx și avocatul acestuia Xxxxxx Xxxxxx, care, după ce au făcut cunoștință cu materialele cauzei penale au depus cerere prin care au solicitat *anularea calității de parte vătămată a cet. Xxxxxx Xxxxxx și cet. Xxxxxx Xxxxxx ca fiind una ce nu corespunde situației de fapt* constatate pe dosar și efectuarea confruntărilor.

Sușține procurorul Andriuța L. că, prin ordonanțele din xx.xx.2024 și xx.xx.2024, a admis cererea avocatului Xxxxxx Xxxxxx în interesele învinuitului Xxxxxx Xxxxxx, și a anulat actele procesuale menționate *supra*.

La xx.xx.2024 și respectiv xx.xx.2024, cet. Xxxxxx Xxxxxx a depus cereri prin care a solicitat acordarea accesului la materialele cauzei penale nr.XXXXXX și prin scrisoarea din xx.xx.2024 aceasta a fost informată că, accesul la materialele cauzei penale îi este îngăduit, făcând referire la prevederile art.293 Cod de procedură penală.

Atrage atenția procurorul Andriuța L., asupra faptului că, după ce familia Xxxxxx a fost informată despre îngădirea accesului la materialele cauzei penale, la xx.xx.2024, aceștia au depus la Consiliul Superior al Procurorilor sesizare cu privire la tragerea ei la răspundere disciplinară și tot la xx.xx.2024 familia Xxxxxx a depus cererea în cancelaria

Procuraturii mun.Chișinău, oficiul XXXXXX, cu solicitarea prezentării a celor 16 răspunsuri, la care face referință în sesizare.

Mai menționează procurorul L.Andriuța ca, pe parcursul mai multor ani, de către familia Xxxxxx au fost depuse nenumărate plângeri, cereri, demersuri în adresa Procuraturii mun.Chișinău, oficiul XXXXXX și a Procuraturii Generale, care au fost soluționate în termenii prevăzuți de lege, cu informarea părților, ori expediate conform competenței altor organe, fapt despre care, la fel, familia Xxxxxx a fost informată.

În concluzie, susține procurorul L.Andriuța că, sesizarea cet. Xxxxxx Xxxxxx și cet. Xxxxxx Xxxxxx, este neîntemeiată, or, ea a acționat conform legii și nu a admis abateri disciplinare în activitatea de serviciu.

Cu referire la soluția Inspecției procurorilor:

Prin decizia Inspecției procurorilor, la xx.xx.2024 s-a hotărât încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului Lucia Andriuța, din motivul lipsei temeiurilor de tragere la răspundere disciplinare.

Pentru a se pronunța, Inspecția a reținut următoarele:

Urmărirea penală în cauza penală nr.XXXXXX a fost pomită la xx.xx.2016 de către organul de urmărire penală al IP XXXXXX, mun.Chișinău, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art.312 alin.(2) lit.a), b), și c) Cod penal.

Potrivit ordonanței privind pomirea urmăririi penale, „[...]. ”

În cadrul urmăririi penale au fost efectuate mai multe acțiuni de urmărire penală, și anume:

Audierea cet. Xxxxxx Xxxxxx în calitate de martor;

Audierea în calitate de martor a cet. Xxxxxx Xxxxxx;

Prin ordonanță și proces-verbal au fost ridicate actele ce reflectă declarațiile martorului Xxxxxx Xxxxxx la faza de urmărire penală și în instanța de judecată în cadrul cauzei penale nr.XXXXXX;

La xx.xx.2016 Xxxxxx Xxxxxx a fost recunoscut și audiat în calitate de bănuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.312 alin.(2) Cod penal;

La xx.xx.2016 de către procurer a fost emisă ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a bănuitului Xxxxxx Xxxxxx și clasat procesul penal, hotărâre care a fost contestată;

Prin încheierea Judecătoriei sect.XXXXXX, mun.Chișinău a fost declarată nulă ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Xxxxxx Xxxxxx;

După reluarea urmăririi penale au fost întocmite mai multe interpelări în diferite instituții de stat cu anexarea ulterioară a actelor solicitate la materialele cauzei penale;

La data de xx.xx.2020 și respectiv la xx.xx.2020, au fost recunoscuți și audiați în calitate de părți vătămate Xxxxxx Xxxxxx și Xxxxxx Xxxxxx;

Tot la xx.xx.2020, Xxxxxx Xxxxxx a fost recunoscut în calitate de parte civilă;

Prin ordonanța procurorului din xx.xx.2020, Xxxxxx Xxxxxx a fost scos de sub urmărire penală și cauza penală a fost clasată;

Prin încheierea Judecătoriei mun.Chișinău, sediul XXXXXX, ordonanța procurorului din xx.xx.2020 a fost declarată nulă;

După reluarea urmăririi penale, de către procurer la xx.xx.2022, Xxxxxx Xxxxxx a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art.312 alin.(2) lit.a) Cod penal;

La xx.xx.2022, a fost efectuată confruntarea între partea vătămată Xxxxxx Xxxxxx și învinuitul Xxxxxx Xxxxxx.

Totodată, Inspecția a verificat argumentele petenților privind nesoluționarea mai multor cereri și demersuri depuse de către aceștia în adresa procuraturii.

Ca rezultat, s-a stabilit, că toate cererile și demersurile au fost soluționate, unele fiind

examinare de procurer, iar altele au fost expediate conform competenței organului de urmărire penală, despre care fapt au fost informate persoanele interesate, după cum urmează:

Demersul din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedit spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022, cu informarea părții vătămate;

Cererea din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedită spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022, cu informarea părții vătămate;

Cererea din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedită spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022, cu informarea părții vătămate;

Cererea din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedită spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022, cu informarea părții vătămate;

Cererea din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedită spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022, cu informarea părții vătămate;

Cererea din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedită spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022, cu informarea părții vătămate;

Cererea din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedită spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022, cu informarea părții vătămate;

Cererea din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedită spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022, cu informarea părții vătămate;

Demersul din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedit spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022, cu informarea părții vătămate;

Cererea din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, examinată de procurorul Andriuța L., cu informarea părții vătămate prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022;

Demersul din xx.xx.2023 cu nr. xxxx, examinat de procurorul Andriuța L., cu informarea părții vătămate prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022;

Demersul din xx.xx.2023 cu nr. xxxx, expedit spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2022, cu informarea părților vătămate prin scrisorile nr. xxxx și nr. xxxx;

Demersul din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedit spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2023, cu informarea părților vătămate prin scrisorile nr. xxxx și nr. xxxx;

Demersul din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedit spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2023, cu informarea părților vătămate prin scrisorile nr. xxxx și nr. xxxx;

Demersul din xx.xx.2022 cu nr. xxxx, expedit spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2023, cu informarea părților vătămate prin scrisorile nr. xxxx și nr. xxxx;

Solicitarea de informații din xx.xx.2023 cu nr. xxxx, expedit spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2023, cu informarea părților vătămate prin scrisorile nr. xxxx și nr. xxxx;

Demersul din xx.xx.2023 cu nr. xxxx, examinat de procurorul Andriuța L., cu informarea părții vătămate prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2023;

Cererea din xx.xx.2024 cu nr. xxx, expedită spre examinare organului de urmărire penală prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2024, cu informarea părții vătămate prin scrisoarea nr. xxxx.

Demersul din xx.xx.2024 cu nr. xxxx, examinat de procurorul Andriuța L. cu informarea părții vătămate prin scrisoarea nr. xxxx din xx.xx.2024.

Inspecția a mai stabilit că pe parcursul urmăririi penale, XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, potrivit prevederilor art.259¹ din Codul de procedură penală, au depus judecătorului de instrucție cerere de accelerare a urmăririi penale în cauza penală de

referință. Prin încheierea Judecătoriei mun.Chișinău, sediul XXXXXX din xx.xx.2024, cererea a fost admisă, cu obligarea organului de urmărire penală de a dispune o soluție potrivit art.291 din Codul de procedure penală în cauza penală nr.XXXXXX, într-un termen cât mai restrâns, *instanța constatând un volum de lucru necesar de efectuat*, respectiv se efectuează și sunt preconizate mai multe acțiuni procesuale.

După parvenirea în Procuratură a cauzei penale cu report propunere de adoptare a uneia din soluțiile prevăzute la art.291 din Codul de procedure penală, ***prin ordonanța procurorului Lucia Andriuța din xx.xx.2024***, s-a dispus anularea actelor procedurale - ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din xx.xx.2020 și procesul-verbal de audiere în calitate de parte vătămată a cet. Xxxxxx Xxxxxx din xx.xx.2020, ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din xx.xx.2020 și procesul-verbal de audiere în calitate de parte vătămată a Xxxxxx Xxxxxx din xx.xx.2020, cu încetarea participării acestor persoane ca părți vătămate în procedure respectivă, iar ***prin ordonanța procurorului din xx.xx.2024***, s-a dispus anularea ordonanței de recunoaștere în calitate de parte civilă din xx.xx.2020 a Xxxxxx Xxxxxx în cadrul cauzei penale nr.XXXXXX, cu încetarea participării acestuia în procedure respectivă în această calitate.

În continuare, după anunțarea participanților la proces despre finisarea urmăririi penale și prezentarea materialelor cauzei penale spre cunoștință, în rezultatul examinării cererii avocatului învinutului Xxxxxx Xxxxxx, formulată după luarea de cunoștință cu materialele cauzei penale, prin ordonanța procurorului L.Andriuța din xx.xx.2024, ***s-a dispus reluarea urmăririi în cauza penală nr.XXXXXX***, cu expedierea cauzei organului de urmărire penală pentru completarea urmăririi penale.

Concomitent, Inspectoria a constatat că, la data de xx.xx.2021, prin ordonanța procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, Lucia Andriuța, ***a fost admisă cererea cel Xxxxxx Xxxxxx, fiind dispusă deschiderea procedurii de revizuire*** a procesului penal în cauza penală nr.XXXXXX de condamnare a învinutului în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, în vederea cercetării noilor circumstanțe.

Temei pentru deschiderea procedurii de revizuire, au servit concluziile din mai multe rapoarte de expertiză judiciar contabile, efectuate în perioada anilor 2016-2017, care au combătut concluziile experților din rapoartele de expertiză nr.XXX din xx.xx.2009 și nr. XXXX din xx.xx.2010, care au stat la baza învinuirii aduse lui Xxxxxx Xxxxxx. Actualmente procedure de revizuire se află pe rolul instanței de judecată.

În aceste circumstanțe, Inspectoria a remarcat că autorii sesizării cu privire la faptele ce prezintă pretense abateri disciplinare, invocă abateri ce derivă din activitatea decizional - procesuală a procurorului Lucia Andriuța, în cadrul cauzei nr.XXXXXX.

În conformitate cu prevederile Codului de procedure penală, activitatea procesual - penală a procurorului poate fi supusă exclusiv controlului realizat de către procurorul ierarhic superior și, ulterior, controlului judiciar. O altă formă de control a activității procurorului este interzisă și ar echivala cu o imixtiune în activitatea acestuia.

Potrivit jurisprudenței constante a Colegiului de disciplină și etică, angajarea răspunderii disciplinare a procurorilor este supusă cerinței îndeplinirii *cumulative* a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză. La rândul său, Consiliul Superior al Procurorilor, a dezvoltat această jurisprudență punctând că, pot atrage răspunderea disciplinară numai acele acțiuni ale procurorilor, care au un caracter evident și cărora le lipsește orice justificare, fiind în vădită contradicție cu dispozițiile legale. Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă, ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni.

Din perspectivă jurisprudențială, este evident că, omisiunile admise într-un proces

penal trebuie să poată fi corectate și înlăturate prin intermediul căilor de atac sau a alter proceduri legale și nu pot avea drept consecință responsabilizarea individuală a procurorului. Or, rolul căilor de atac și anumite prevederile din Codul de procedură penală sunt anume pentru a înlătura omisiunile organului de urmărire penală și a procurorului. În calitate de excepții, pot servi doar cazurile în care, în procesul de luare a deciziilor, procurorul care efectuează/conduce urmărirea penală a acționat cu rea-voință sau a admis o omisiune gravă care a prejudicial grav interesul justiției, inclusiv drepturile și interesele părților în proces. Remediul principal pentru înlăturarea omisiunilor este exercitarea căilor de atac și aplicarea la timp a normelor procesuale ce se impun, iar anularea unei hotărâri sau constatarea caracterului incomplet a unor acte de procedură nu înseamnă în mod automat că procurorul nu a acționat într-un mod profesionist și în strictă conformitate cu legea. Organele de autoadministrare ale Procuraturii consideră că, procurorul, este unica persoană împutemică de a aprecia probele administrate conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Cu referire la garanțiile unui proces echitabil, Curtea Europeană a stabilit că imparțialitatea judecătorului/procurorului se apreciază atât conform unei abordări subiective, care ia în considerare convingerile personale sau interesele într-o cauză, cât și conform unui test obiectiv, care stabilește dacă judecătorul/procurorul a oferit garanții suficiente pentru a exclude vreo îndoială motivată din acest punct de vedere (cauza *Demicoli v. Malta*, nr. 13057/87, Hotărâre din 27.08.1991, §40). Interpretarea de către procurer a normei de drept material reprezintă, în realitate, o modalitate de aplicare în concret a legii și, dacă este făcută cu bună-credință, rational, argumentat și rezonabil, nu poate constitui abatere disciplinară, întrucât se circumscrie competențelor atribuite de lege.¹

Pornind de la aceste deziderate, Inspecția procurorilor a verificat, pe de o parte, dacă actele adoptate de procurorul Andriuța Lucia au fost motivate prin prisma probatoriului administrat și a cadrului normativ de reglementare (n.a. - *dacă sunt sau nu arbitrare*), iar pe de altă parte, dacă controlul ierarhic superior sau judiciar eventual realizat, a declarat nule acte sau acțiuni ale procurorului, urmare a îndeplinirii acestora cu încălcarea normelor imperative.

Examenul ordonanțelor adoptate de procurorul Andriuța L. reliefează că acestea conțin aspecte de motivare, cu trimitere la cadrul normativ aplicabil speței, la probatoriul administrat în cursul urmăririi penale, trecute prin filtrul jurisprudenței și doctrinei ancorate genului de infracțiuni investigate. Din conținutul încheierii din xx.xx.2024 privind accelerarea urmăririi penale, nu se desprind teze despre încălcarea termenului rezonabil de urmărire penală, doar că acțiunile de urmărire penală preconizate a fi efectuate, urmează a fi înfaptuite într-un termen cât mai restrâns, și din motivul neprejudicierii examinării cauzei, instanța nu a stabilit un termen concret.

Pomind de la premisa că în procesul de verificare disciplinare, inspectorul nu își poate aroga nici competențe ale procurorului ierarhic superior, nici ale instanței de judecată, fiind în imposibilitate să le substituie, rezultă că aprecierile acestuia (n.a.- *inspectorului*) nu pot să excedă constatari ale actelor procurorilor care sunt în vigoare. Or, la data adoptării deciziei inspecției (n.a. - xx.xx.2024), ordonanțele adoptate la datele de xx.xx.2024, xx.xx.2024 și xx.xx.2024 erau în vigoare.

În această ordine de idei, soluțiile adoptate, care sunt în vigoare pe marginea speței în discuție, reliefează lipsa unui element al laturii obiective a unei abated disciplinare - *consecința produsă*, circumstanță ce determină inadmisibilitatea angajării răspunderii disciplinare a procurorului.

¹ Hotărârea CSP nr. 1-101/2022 din 13.06.2022, Disponibilă pe: <https://csp.md/sites/default/files/2022-08/101%20Hot%20PR01ECT%20Stefan%20Ro%20Sca%203-30%20-%20A. Motuzoc.pdf>

În partea în care sesizarea disciplinară se referă la nesoluționarea cererilor de către procurorul Andriuța L., inspectoral a menționat că, potrivit constatărilor, din partea cet. XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, au fost înregistrate 9 cereri, 9 demersuri și o solicitare, o parte din ele fiind soluționate individual de procurer, în limitele competenței, o parte au fost expediate în adresa organului de urmărire penală. Despre toate soluțiile adoptate pe marginea acestor adresări, procurorul L. Andriuța a informat petiționarii. Însă, eventualitatea nerecepționării răspunsurilor, nu poate fi pusă pe seama procurorului, or chestiunile de asigurare a expedierii corespondenței destinatarilor, este în sarcina I.S. „Poșta Moldovei”.

Referitor la cererile înaintate la data de xx.xx.2024 sub nr. xxxx și din xx.xx.2024 cu nr. xxxx, prin care se solicită accesul la materialele cauzei penale nr. XXXXXX, cet. XXXXXX XXXXXX a fost înștiințată prin scrisoarea din xx.xx.2024 cu nr. xxxx că, h este îngădit acest drept, pe motiv că au fost anulate actele procedurale prin care au fost recunoscuți în calitate de parte vătămată/civilă XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, adică nu au statut procesual, cărora potrivit art.293 din Codul de procedură penală li se aduce la cunoștință materialele cauzei penale.

Asa cum este menționat în doctrina în materie disciplinare pentru procurori și judecători, atunci când se fac aprecieri despre vinovăția disciplinare, acestea trebuie să fie emanația exclusivă a unor constatări în afara oricăror dubii rezonabile. În cadrul verificării, Inspekția procurorilor nu a identificat probe ce să demonstreze că procurorul Lucia Andriuța a acționat sau acționează cu rea-credință, irațional, neargumentat și nerezonabil. Din contra, acțiunile întreprinse de către procuror în cadrul cauzei penale nr. XXXXXX, au scos în evidență tendințele de investigare completă a cazului și de aflare a adevărului, exclusiv în baza legii și a probelor acumulate.

Constatarea Colegiului de disciplină și etică:

În conținutul contestației din xx.xx.2024, petenții XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX au indicat că nu sunt de acord cu decizia adoptată de către Inspekția procurorilor, considerând că aceasta nu a fost soluționată în volum deplin potrivit tuturor argumentelor invocate, în corespundere cu constatările de fapt și în consecință contrar prevederilor de drept.

Totodată, petenții au invocat că, inspectorul nu s-a expus cu referire la argumentele expuse în sesizarea din xx.xx.2024, aceasta fiind conexată formal la prima sesizare și lăsată fără examinare.

Prin urmare, cet. XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX au criticat poziția Inspectorului și au solicitat dispunerea unui control suplimentar asupra sesizărilor depuse, cu remiterea materialelor unui alt inspector.

Conform prevederilor art.49 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la procuratură nr.3/2016, în cazul în care rezultatele verificării sesizării nu identifică niciun temei de tragere la răspundere disciplinară, inspectorul, printr-o decizie motivată, încetează procedura disciplinară.

Studiind contestația depusă, materialele acumulate în cadrul verificărilor de către Inspekția procurorilor și actele suplimentare administrate în ședința Colegiului, ascultând și verificând argumentele expuse de petent în contestare, Colegiul consideră că contestația depusă este una neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Astfel, Colegiul, așa cum a menționat în compartimentul „Cu referire la sesizare”, remarcă că autorul sesizării cu privire la faptele ce prezintă pretinse abated disciplinare, în esență, invocă abated ce derivă din activitatea de efectuare a acțiunilor de urmărire penală în cadrul cauzei nr. XXXXXX, în special activitatea decizional-procesuală a procurorului Lucia Andriuța, care poate fi verificată cu ocazia efectuării controlului ierarhic superior sau/și judiciar.

Astfel, potrivit sesizărilor petenților, pot fi desprinse ca pretinse încălcări disciplinare admise de către procurorul Andriuța L., următoarele:

>Neexaminarea de către procuror, în perioada de doi ani și jumătate, a mai multor cereri și demersuri adresate de către părțile vătămate XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX în cadrul cauzei penale nr. XXXXXX, fiind indicate 16 la număr;

>Neadoptarea de către procuror a soluției, potrivit prevederilor art. 275 pct.4) CPP, după primirea raportului ofițerului de urmărire penală cu propunere de fmişare a urmăririi penale din xx.xx.2024 și reluarea contrar legii a urmăririi penale prin ordonanța din xx.xx.2024;

>neexecutarea încheierilor instanței de judecată din xx.xx.2022 și xx.xx.2024;

>încălcarea dreptului părții vătămate în cauza penală și tergiversarea urmăririi penale în cauza penală nr. XXXXXX;

>efectuarea contrar normelor legale a acțiunilor de urmărire penală în afara termenului de prescripție.

Cu referire la caz, Colegiul constată că Inspekția procurorilor a acordat o apreciere justă circumstanțelor cauzei, fiind verificate toate alegațiile petenților. Ca rezultat în acțiunile procurorului Lucia Andriuța, nu au fost stabilite careva temeieri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii de care aceasta a unei abated disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură.

Colegiul reține ca abaterea disciplinară constă într-o *acțiune sau inacțiune* neconformă cu îndatoririle profesionale sau administrative impuse procurorilor prin legi, regulamente sau ordine de serviciu și aceasta *urmează să fie comise cu intenție sau din neglijență gravă*.

În art. 38 din Legea cu privire la Procuratură, legiuitorul a stabilit expres și în mod exhaustiv faptele și acțiunile/inacțiunile, care constituie abateri disciplinare.

Totodată, Colegiul reiterează că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la **faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs**, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

În acest sens, Colegiul reține că trebuie făcută distincție între *încălcarea normelor de procedură ca greșeală ce poate fi cenzurată pe cale controlului ierarhic superior și, respectiv, de către judecătorul de instrucție/instanța de judecată, și pe de altă parte, nerespectarea normelor de procedură, în context disciplinar*.

Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual care pun în discuție însăși valabilitatea actelor întocmite de procuror și pentru care, un observator rezonabil (persoană informată și de bună-credință), nu poate găsi o justificare.

În condițiile prevederilor art. 13 din Legea cu privire la Procuratură și ale prevederilor art. 299¹ și 313 din Codul de procedură penală, activitatea procurorului poate fi supusă controlului din partea procurorului ierarhic superior și a instanței judecătorești.

În consecință, activitatea procesuală a procurorului poate fi supusă doar controlului procurorului ierarhic superior și controlului judecătoresc, orice altă formă de control reprezentând o imixiune în independența decizională a acestuia.

Potrivit lucrărilor procedurii disciplinare, acțiunile procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, Lucia Andriuța, după cum s-a constatat în cadrul verificărilor, țin nemijlocit de activitatea de efectuare a acțiunilor de urmărire penală în cadrul cauzei penale nr.XXXXXX, fiind posibile a fi verificate în ordine de control ierarhic superior.

Mai mult, Colegiul reține, că pretinsele acțiuni ale procurorului de nesoluționare a cererilor și demersurilor depuse pe cauza penală vizată de către părțile vătămate pe caz,

nu s-au confirmat, Or, verificările inspecției după cum a fost menționat în compartimentul „Cu referire la soluția Inspecției procurorilor”, au stabilit, că de către procurorul Lucia Andriuță au fost soluționate toate cererile și demersurile înaintate pe caz, despre care fapt au fost informate persoanele interesate.

În același context, Colegiul reiterează, că deși nu s-au confirmat aceste pretenții, totodată, cu privire la acest aspect, în cazul în care persoanele interesate considerau că au fost lezate în drepturile sale, prin neexaminare în termenul stabilit sau examinare necorespunzătoare a cererilor, puteau deplânge acțiunile procurorului potrivit prevederilor art.299-299¹ CPP.

Cu privire la neadoptarea de către procuror a soluției, potrivit prevederilor art. 275 pct.4) CPP, după primirea raportului ofițerului de urmărire penală cu propunere de finisare a urmăririi penale din xx.xx.2024 și continuarea urmăririi penale contrar normelor legale, Colegiul constată că și pe acest aspect acțiunile procurorului pot fi cenzurate pe calea controlului ierarhic superior, iar în cadrul examinării contestației, a fost cert stabilit faptul, că acțiunile procurorului L.Andriuță de reluare a urmăririi penale pe caz, prin ordonanța din xx.xx.2024, au fost verificate în ordine de control ierarhic superior. Fapt care a fost confirmat prin prezentarea în ședința Colegiului a ordonanței procurorului, adjunct-interimar al Procurorului-șef al Procuraturii mun.Chișinău, șef-adjunct al Oficiului XXXXXX, XXXXXX XXXXXX din xx.xx.2025, la plângerea cet. XXXXXX XXXXXX, XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, prin care au fost respinse pretențiile ca neîntemeiate. Totodată, prin aceeași ordonanță, s-a constatat ca fiind necesară reluarea urmăririi penale pe caz.

În consecință, petenții au beneficiat de pârghiile legale pentru valorificarea drepturilor pretins a fi lezate și în continuare pot beneficia de pârghiile legale, făcând uz de prevederile art.313 CPP.

Alegațiile autorilor contestației ce se referă la neexecutarea încheierilor instanței de judecată din xx.xx.2022 și xx.xx.2024, sunt nejustificate, or, încheierea instanței din xx.xx.2024, ține în primul rând de rezultatele controlului judecătoresc dispus asupra ordonanței de refuz în pomirea urmaririi penale în privința ex-procurorului XXXXXX XXXXXX pe un alt proces penal, decât cauza penală nr.XXXXXX.

Iar, omisiunile identificate de către instanța de judecată în încheierea din xx.xx.2022, au fost partial înlăturate și urmează a fi înlăturate complet prin efectuarea acțiunilor de urmărire penală corespunzătoare, în dependență de comportamentul participanților la proces.

Colegiul nu poate reține nici pretențiile petenților privind încălcarea dreptului părții vătămate în cauza penală vizată, prin anularea ordonanțelor de recunoaștere în calitate de parte vătămată și parte civilă, Or, și aceste acțiuni a procurorului pot fi verificate în ordinea de control ierarhic superior și judiciar.

Cu referire la pretențiile de tergiversare a urmăririi penale, Colegiul reține ca fiind plauzibile constatările Inspecției, citez: „...din conținutul încheierii din xx.xx.2024 privind accelerarea urmăririi penale, nu se desprind teze despre încălcarea termenului rezonabil de urmărire penală, doar că acțiunile de urmărire penală preconizate a fi efectuate, urmează a fi îndeplinite într-un termen cât mai restrâns, și din motivul neprejudicierii examinării cauzei, instanța nu a stabilit un termen concret. ”.

Suplimentar, Colegiul ține neapărat să facă referire aici la prevederile art. 254 alin.(1) CPP, potrivit căruia „Organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.”.

Mai mult, aici sunt relevante și constatările CEDO, potrivit cărora statele au obligația de a efectua o investigație completă și obiectivă chiar și în cazul în care termenul de

prescripție al unei infracțiuni a intervenit. Termenul de prescripție se referă la perioada de timp în care autoritățile pot deschide o anchetă sau pot urmări penal o infracțiune. Odată ce această perioadă expiră, autoritățile nu mai pot sancționa persoanele pentru infracțiunea respectivă. Totuși, CEDO a subliniat că obligația statului de a investiga nu depinde întotdeauna de prescript a infracțiunii, mai ales în cazurile care implică încălcarea gravă a drepturilor fundamentale ale individului.

Din cele expuse cu referire la obligația statului de a efectua o investigație completă și obiectivă chiar și în cazul în care termenul de prescripție al unei infracțiuni a intervenit, nu sunt întemeiate alegațiile petenților privitor la nulitatea acțiunilor de urmărire penală efectuate după survenirea prescripției tragerii la răspundere penală.

Astfel, că Colegiul reține că aceste alegații/omisiuni, astfel cum au fost prezentate în cuprinsul acțiunii disciplinare, vizează modalitatea concretă de soluționare a cauzei de către procurorul de caz, urmate în unele situații de solatia procurorului ierarhic superior, acțiuni care pot fi verificate cu ocazia efectuării controlului judiciar.

Raportat la situația de fapt, rezultată din modul de efectuare a verificărilor de către Inspecția procurorilor și actele anexate la cauza disciplinară, Colegiul apreciază că nu se poate reține existența cărorva indici care să contureze săvârșirea de către procurorul Lucia Andriuța a vreunei abated disciplinare, iar acțiunile întreprinse de către procurer în cadrul cauzei penale nr.XXXXXX, au scos în evidență tendințele de investigație completă și multiaspectuală a cazului și de aflare a adevărului, exclusiv în baza legii și a probelor acumulate.

Suplimentar, Colegiul menționează și faptul că în procesul de verificare disciplinară, nici inspectorul și nici Colegiul nu își poate aroga competențe ale procurorului ierarhic superior sau ale instanței de judecată, fiind în imposibilitate să le substituie. Aprecierile despre vinovăția disciplinară trebuie să fie emanația exclusivă a unor constatari în afara oricăror dubii rezonabile. În cadrul verificării, Inspecția procurorilor corect a ajuns la concluzia că nu a identificat probe ce să demonstreze că procurorul de caz a acționat cu rea-credință, irațional, neargumentat și nerezonabil.

În circumstanțele enunțate, Colegiul consideră ca fiind neîntemeiată solicitarea petenților privind restituirea procedurii disciplinare la control suplimentar, or, inspecția a acordat o apreciere justă circumstanțelor cauzei, fiind verificate toate alegațiile petenților.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.49 alin.(4) din Legea Republicii Moldova nr.3 din 25.02.2016 cu privire la procuratură, pct.77⁶ din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-228/16 din 14.09.2016 (cu modificările ulterioare din 24.01.2017, 28.05.2020 și 18.12.2020), Colegiul,-

HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge contestația depusă de către cet. XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2024, adoptată în urma examinării sesizărilor depuse de petenți, privitor la faptele care pot constitui abated disciplinare comise de către procurorul în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul XXXXXX, Lucia Andduta.

2. Hotărârea poate fi contestată în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării prin intermediul colegiului, la Consiliul Superior al Procurorilor.

**Președinte al
Colegiului de disciplină și etică**

semnat

Vladislav GUȚAN